21E BIJLAGE

CENTRAAL MUSEUM

VERSLAG VAN DE GEMEENTE UTRECHT OVER 1955

Personeel.

Ambtenaren op jaarsalaris. In vaste dienst kwam per 1 januari 1955 de conservator-A, Dr. des. Phil. I S. H. Levie. Het tijdelijk dienstverband der assistente-conservator mej. A. C. Esmeijer, litt. kand., werd per zelfde datum verlengd, doch per 1 september beëindigd door haar overgang naar het Gemeentemuseum te 's-Gravenhage. Zij is vervangen door mej. N. J. Koomen, hist. art. kand., die op 1 november op arbeidsovereenkomst in dienst trad. Aan de het vorig jaar voor tentoonstellingen aangenomen kunsthistoricae-rondleidsters is dit jaar toegevoegd mej. M. A. C. H. Bremer. Mej. M. W. v. Hulst heeft als volontaire assistentie verleend van 1 tot 21 augustus, ten tijde van de tentoonstelling „Jan van Scorel".

Als correspondent in de rang van adjunct-commies kwam per 16 oktober op arbeidsovereenkomst in dienst G. J. Zegers. De arbeidsovereenkomst van de schrijver W. J. Lambooij is per 16 augustus met een jaar verlengd. Ter assistentie van de met werk overbelaste administratie werd op arbeidsovereenkomst voor 25 uur per week per 7 februari aangenomen mevrouw C. J. Schoonenberg-v. Maanen in de rang van klerk. Ter overbrugging van de aan het in dienst treden van de heer Zegers voorafgaande wachttijd werd op arbeidsovereenkomst in de rang van schrijver per 18 april aangenomen D. A. W. Haanschoten, die per 1 november overging naar de Bouw- en Woningdienst.

Ambtenaren op weeksalaris. De suppoost W. Menthen, die bij afwezigheid van de concierge-administratief ambtenaar B. v.d. Kraats waarneemt voor deze, werd bevorderd tot suppoost-A. Als suppoost-A voor het Fentener v. Vlissingenhuis werd op arbeidsovereenkomst aangenomen A. K. Teseling, die na zijn spoedig gevolgd vertrek is opgevolgd door H. de Brouwer. In dezelfde functie, eveneens op arbeidsovereenkomst, doch voor tewerkstelling in het Oud-Katholiek Museum, werd aangenomen G. v. d. Brink, die spoedig daarop naar het G.E.V.U. overging en opgevolgd werd door W. P. Ramselaar. De suppoost-bewaker tevens reservenachtwaker P. Erisman kwam in vaste dienst. De vakman-suppoost M. v. d. Peppel werd tijdens ziekte tijdelijk vervangen door de hulpsuppoost-bewaker P. J. C. Weterings. In de door vertrek van de suppoost-bewaker voor het museum-Maliebaan A. v. Ewijk ontstane vacature is voorzien door aanstelling op

Aan
Heren Burgemeester en Wethouders
van Utrecht

arbeidsovereenkomst van G. Troost. De reserve-nachtwaker H. A. C. Kamphuisen, med. kand., vertrok en is vervangen door de werkstudent W. Brans, beiden op arbeidsovereenkomst. Onder de voor gehouden tentoonstellingen aangenomen hulpsuppoosten, evenals onder die voor zon- en feestdagen al of niet benevens de zaterdagmiddag, kwam veel verloop voor. De werkster mej. J. A. v. Rossum kwam in vaste dienst. Aan het einde van het jaar waren er 3 suppoosten-A (v.j. 1); 2 suppoosten (v.j. 2); 3 vaklieden-suppoosten (v.j. 3); 6 hulpsuppoosten (v.j. 7), waarvan 2 voor zaterdag- en zondagmiddagen, 3 voor zon- en feestdagen en 1 voor zondagsdienst eens in de 3 weken in het Fentener van Vlissingenhuis; 7 suppoosten-bewakers plus 1 tevens reserve-nachtwaker (v.j. 8), waarvan 4 voor tentoonstellingen; 2 vaste nachtwakers (v.j. 2); 1 reserve-hulpnachtwaker (v.j. 1); 4 werksters (v.j. 4), totaal 29 personen (v.j. 28).

De overbelasting, zowel voor de wetenschappelijke ambtenaren als voor de administratieve krachten, in het vorig jaarverslag gesignaleerd, neemt nog steeds toe, hetgeen voortdurende onderbrekingen in de geregeld terugkerende werkzaamheden met zich brengt. Steeds moeilijker wordt het dan ook om tijd vrij te maken voor wetenschappelijk werk, dat juist door de in belang en in omvang toegenomen tentoonstellingen der laatste jaren en door de steeds talrijker verzoeken om inlichtingen bijzonder diende te worden gestimuleerd. Wel betekende de tenslotte in oktober afgekomen aanstelling van een adjunct-commies voor de buitenlandse correspondentie een aanmerkelijke verlichting, anderzijds bracht het vertrek van een der assistente-conservatoren en het benoemen van haar opvolgster weer enige stagnatie teweeg. Van de tentoonstellingen heeft vooral „Jan van Scorel", welke expositie zeer bewerkelijk was en behalve grootscheepse propaganda een zeer uitgebreide briefwisseling vereiste, ruimschoots de tijd van directrice en ambtenaren in beslag genomen. Daarbij komt voor de directrice dan nog, dat, voor de toezegging van kapitale stukken als het Obervellachaltaar en het portret van Agatha van Schoonhoven, reizen naar Wenen, Obervellach en Rome nodig zijn geweest, die gezien de te overwinnen bezwaren der aangezochte personen en instanties het karakter kregen van ware diplomatieke missies.

Gebouwen.

De toestand der gebouwen werd door de dienst van openbare werken waar nodig verbeterd. In de stookkelder zijn buizen geïsoleerd, terwijl evenals in de gang langs de depotkelders radiatoren zijn aangebracht. Uitgebreid werd de rijwielstalling in de museumtuin. De portiersloge kreeg tochtramen; de jutebespanning, die de ruimte onder de trap in de tentoonstellingshal aan het oog onttrok, is door boardplaten vervangen. Voor de administratie werd het stencilapparaat door een moderner vervangen en een rekenmachine aangeschaft. In het museum aan de Maliebaan is de verbouwing ter hand genomen van de tevoren aan de familie Fentener van Vlissingen voorbehouden, doch dit jaar voor inrichting tot museumruimte vrijgegeven vertrekken; tevens heeft het G.E.V.U. hier een nieuwe elektrische lichtleiding gelegd.

Het ruimtevraagstuk nijpt jaarlijks meer en is in een impasse geraakt. Zeer te betreuren valt, dat de reeds jaren in principe besloten uitbreiding nog steeds niet ter hand is genomen.

Het college van Burgemeester en Wethouders besloot aan het Aartsbisschoppelijk Museum nog een zaal af te staan, zodra de verbouwing in het museum aan de Maliebaan (zie boven) gereed zal zijn. Daar genoemde verbouwing en uitbreiding, hoe welkom ook voor het museum Maliebaan, geen soelaas geeft aan het hoofdgebouw aan de Agnietenstraat, zal het nodig zijn een der zalen der gemeentelijke collecties te ontruimen. Door uitbreiding van de boekerij, die tot dusver grotendeels in de directiekamer was ondergebracht, heeft men de aan deze kamer grenzende zaal eveneens aan de tentoonstellingsruimte moeten onttrekken. Doordat twee der dienstvertrekken zodanig van licht en lucht verstoken zijn, dat de gezondheid der aldaar werkende ambtenaren in gevaar wordt gebracht, zal het nodig zijn ook voor deze twee kleine ruimten grotere op de historische afdeling vrij te maken, hetgeen wederom inkrimping der tentoonstellingsruimte betekent.

Brandblusmiddelen.

De controle van de brandblusapparaten had geregeld plaats; 2 straalpijpen en 1 standpijp werden vernieuwd, de slangen nagezien en opgeperst; tenslotte zijn 3 schuimblussers door (de kunstwerken niet aantastende) koolzuurblussers vervangen.

Materiële toestand der verzamelingen.

De toestand der verzamelingen is bevredigend. In eigen bedrijf werden de nodige meubelen, gordijnen, voetstukken en schilderijlijsten hersteld en enkele gordijnen en een groot aantal voetstukken vervaardigd, laatstgenoemde voor gehouden tentoonstellingen.

Gerestaureerd werden door de restaurateurs van het museum: schilderijencatalogus 1952 nr. 257/58 en 260, J. v. Scorel, „Drie portretreeksen van resp. 12, 12 en 5 Utrechtse palmieten", resp. omstr. 1525, na 1525, 1541: overschilderingen verwijderd, schoongemaakt, bijgewerkt en gevernist; sch. cat. 1952 nr. 261, idem, „Bewening van Christus", omstr. 1535/40, schoongemaakt, geretoucheerd en gevernist; Inv. 8836, D. Ket, „Stilleven met vaas, viool en boeken", 1930, schoongemaakt en gevernist; sch. cat. 1952 nr. 1162, Ndl. meester 1435/40, „Gedenktafel voor Raes van Haemstede", gelijmd, schoongemaakt, geretoucheerd en gevernist; sch. cat. 1952 nr. 51, H. Terbrugghen, „Roeping v. Mattheus", 1621, sch. cat. 1952 nr. 153, G. v. Honthorst, „Dood van Seneca", sch. cat. 1952 nr. 61, J. v. Bijlert, „Marketentster", beide omstr. 1640, alle nagezien en geretoucheerd; sch. cat. 1952 nr. 90, A. v. Everdingen, „Weidelandschap", sch. cat. 1952 nr. 1121, C. H. J. Leickert, „Winterlandschap", beide 2e helft 19e eeuw, beide schoongemaakt; sch. cat. 1952 nr. 77, J. C. Droochsloot, „De 7 werken van barmhartigheid", 1618, sch. cat. 1952 nr. 87, Idem, „Ganzenmarkt en Stadhuisbrug te Utrecht", omstr. 1640, beide verdoekt, schoongemaakt, geretoucheerd en gevernist; sch. cat. 1952 nr. 885, J. v. Liefland, „Stadsgezicht", 1e helft 19e eeuw, verdoekt, schoongemaakt en gevernist; Inv. 11188, D. v. Baburen, „Jongen de mondtrommel bespelend", 1621, vernis opgefrist; sch. cat. 1952 nr. 1362, Z.-Ndl. meester omstr. 1510, „H. Maagd met Christuskind", blazen vastgezet; sch. cat. 1952 nr. 1184, Ndl. meester midden 17e eeuw, „Opdracht in de tempel", verdoekt, schoongemaakt en gevernist; sch. cat. 1952 nr. 1201, Ndl. meester omstr. 1680/85, „Portret van een jongeman", sch. cat. 1952 nr. 1193, Ndl. meester omstr. 1610, „Idem", als vorig nr., tevens bijgewerkt; Inv. 11519, P. A. Schipperus, „Avondstemming op de plassen", omstr. 1870, verdoekt, schoongemaakt, geretoucheerd en gevernist. Voorts zijn de gebruikelijke kleine herstellingen aan schilderijen van het museum ter

plaatse verricht, vooral in verband met de ook dit jaar bijzondere waakzaamheid vereisende vorstperiode. Motvrij gemaakt werden: Inv. 6434, Donkerbruin ripszijden mantel, omstr. 1885; Inv. 11104, Wijnrood fluwelen avondmantel met zomerbont, 1928; Inv. 10217*a*, Sealskin manteltje met bruine bontkraag, omstr. 1890; Inv. 8950/51, Twee bruinvilten hoedjes resp. met bruine, en changeant blauw en bruine struisveren, omstr. 1875; en een pruik.

Tentoonstellingen.

De tentoonstelling „De Madonna in de Kunst", geopend 10 december 1954, werd op 21 januari bezocht door H.K.H. prinses Beatrix en op dezelfde dag door de pauselijke internuntius, Mgr. Paolo Giobbe. Beiden werden door de directrice rondgeleid. Op 20 januari bezocht de echtgenote van de burgemeester, mevr. C. J. A. de Ranitz-de Brauw, de tentoonstelling met een gezelschap dames van het „Inner Wheel" der Rotary Club; de conservator de heer Levie zorgde voor rondleiding. Op 27 januari hield de directrice een voordracht over „De Madonna in de Kunst" voor de Katholieke Club, waarna de tentoonstelling werd bezichtigd. Op 31 januari hield de directrice voor de Academie voor Beeldende Kunsten te Breda een voordracht over „De Madonna in de Kunst". Op 1 februari bezochten de leerlingen der academie deze tentoonstelling. Vanwege Polygoon zijn op 6 januari opnamen op de tentoonstelling gemaakt. De expositie is op 2 februari 1955 gesloten.

De tentoonstelling van abstracte schilderkunst vanwege de Utrechtse Expositiegroep, op 17 december 1954 geopend, sloot op 9 januari.

Dit jaar zijn de volgende tentoonstellingen gehouden:

2—14 mei, „Verzetstentoonstelling", georganiseerd door het Gemeentebestuur van Utrecht, gehouden in de bovenzalen van het Fentener v. Vlissingenhuis en na een welkomstwoord van de voorzitter van het expositiecomité Prof. Dr. C. D. J. Brandt geopend door Kol. W. A. M. C. Boellaart, tot medio 1942 gewestelijk commandant van de ordedienst en vertrouwensman der Nederlandse krijgsgevangenen in het concentratiekamp Dachau.

21 mei—3 juli, „Vroege Engelse Aquarellen", gehouden in het kader der „British Week in the Netherlands" (21—26 mei) onder auspiciën

van de British Council en omvattende een keuze uit het rijke aquarellenbezit van het Victoria & Albert Museum te Londen, met het werk van Girtin, Turner, Bonington, Constable, Cox en De Windt als hoogtepunten. De Britse ambassadeur Z. Exc. Sir Paul Mason opende de tentoonstelling na een welkomstwoord door de directrice. Aan Engelse autoriteiten waren verder aanwezig de Britse consul-generaal de heer Vaughan, de lord-mayor van Birmingham de heer Balmer, vergezeld van de voltallige aldermen dier stad en de vertegenwoordiger in Nederland van de British Council, de heer H. Paget; aan Nederlandse zijde de grootmeester van het huis van H.M. de Koningin, Z. Exc. Mr. G. C. D. baron v. Hardenbroek, de commissaris der koningin in de provincie Utrecht, Graaf van Lynden van Sandenburg, en wethouder dr. J. de Nooij als locoburgemeester. Op 31 mei en 1 juni hebben rondleidingen plaats gevonden voor leerkrachten. De collectie is vervolgens naar de Dienst voor Schone Kunsten te 's-Gravenhage doorgezonden, waar zij van 16 juli tot 4 september is te zien geweest in het Gemeentemuseum. Het aantal bezoekers bedroeg te Utrecht 2.795.

3 augustus—30 oktober, „Jan van Scorel", welke tentoonstelling voor het eerst het werk van de pionier der Renaissance in de noordelijke Nederlanden vrijwel volledig bijeenbracht, tezamen met hoofdwerken van zijn voornaamste leerlingen Maerten van Heemskerck, Jan Vermeyen, Cornelis Buys Jr. en Jan Swart v. Groningen. De unieke gelegenheid om door onmiddellijke vergelijking stijlkritisch Scorels werk met meer zekerheid tegen dat van deze leerlingen af te grenzen is door kunsthistorici uit binnen- en buitenland gretig benut en ook bij het breder publiek heeft de expositie sterk de aandacht getrokken, waartoe niet weinig heeft bijgedragen de aanwezigheid van nooit eerder uitgeleende meesterwerken als Scorels onvolprezen jeugdwerk, het drieluik uit de kerk te Obervellach in Karinthië, en het verrukkelijke portretje van 's meesters levensgezellin Agatha van Schoonhoven uit de verzameling Doria Pamphili te Rome. Na een welkomstwoord en inleiding op Scorels werk en betekenis door de directrice heeft de deken van het Corps Diplomatique en ambassadeur van Frankrijk, Z. Exc. Jean-Paul Garnier, de opening verricht in bijzijn

van talrijke buitenlandse diplomaten, van de grootmeester van het Huis van H.M. de Koningin en van de burgemeester. De zeer druk bezochte tentoonstelling is de laatste week ook des avonds geopend geweest. Op 26 augustus heeft de commissaris der koningin in de provincie Utrecht een onofficieel bezoek aan de tentoonstelling gebracht, waar hij door de directrice is rondgeleid. Op 28 augustus bezochten de Britse ambassadeur Sir Paul Mason en lady Mason de tentoonstelling, rondgeleid door de directrice. Op 2 september leidde zij de wetenschappelijke staf van het Stads- en Academisch Ziekenhuis rond en op 7 oktober een groep leden van het Verbond van Nederlandse Werkgevers. Op 27 oktober hield zij een voordracht over Jan van Scorel voor de afdeling Utrecht van de Vereniging van Vrouwen met Academische Opleiding, gevolgd door een rondgang door de tentoonstelling. Na afloop der tentoonstelling heeft Prof. Dr. J. G. v. Gelder in het Kunsthistorisch Instituut der Rijksuniversiteit een Scorelsymposium voor jeugdige kunsthistorici belegd op 5 november. Rondleidingen van leerkrachten hadden plaats op 13, 14, 15 en 16 september. De tentoonstelling had in het geheel 20.021 bezoekers.

20—27 november, Fotosalon, georganiseerd door de Utrechtse Amateur Fotografen vereniging in het Fentener v. Vlissingenhuis. De erevoorzitter, de heer C. R. Brest van Kempen heeft deze tentoonstelling geopend, die door 582 personen is bezocht.

24 november—5 februari 1956, „Giacomo Manzù", beeldhouwwerk en grafiek van een der hoofdfiguren in de vernieuwing der Italiaanse beeldhouwkunst. Z. Exc. Marquese Giorgio Bensoni, ambassadeur van Italië, heeft de tentoonstelling geopend in bijzijn van vele buitenlandse diplomaten. Tevoren had Prof. Dr. Sergio Ponzanelli de kunst van Manzù toegelicht, nadat de directrice de gasten had verwelkomd en de kort tevoren, 29 februari 1955, tengevolge van een ongeval in Perugia overleden Prof. Romano Guarnieri, bijzonder hoogleraar te Utrecht, had herdacht. Op 1 december had een rondleiding plaats voor leerkrachten. De tentoonstelling telde in 1955 4.063 bezoekers.

9 december—12 februari 1956, „Moderne Franse Grafiek", omvattende kleurenlitho's, etsen en hout- en linoleumsneden van leden, in hoofdzaak van de jongste generatie van de z.g. „Ecole de Paris"

en georganiseerd door de „Guilde Internationale de la Gravure" aldaar. Zij bevatte naast werk van beroemde kunstenaars als Van Dongen, Masereel, Léger en Lurçat voortbrengselen van talrijke kunstenaars, wier namen voor Nederland nog onbekend zijn, doch onder wie zich wellicht de prominenten van morgen bevinden. Het publiek toonde bijzondere belangstelling in hetgeen Parijs brengt. Ook als verkooptentoonstelling was deze manifestatie een volledig succes en reeds de voorbezichtiging, in tegenwoordigheid van Prof. Etienne Guilhou, directeur van het „Institut Français" te Amsterdam en cultureel raadsheer bij de Franse ambassade, en van de heer Georges Lambert, secretaris der „Guilde Internationale de la Gravure", mocht zich in een talrijk bezoek verheugen. Na Utrecht is de tentoonstelling te Groningen bij het Genootschap „Pictura" getoond, vervolgens te Schiedam in het Stedelijk Museum. Het aantal bezoekers bedroeg in 1955 2.853.

De Wereldomroep heeft op 10 augustus en 13 december resp. op de tentoonstellingen „Jan van Scorel" en „Giacomo Manzù" opnamen ter uitzending gemaakt. Op 28 augustus 1955 is door Harer Majesteits ambassadeur te Rio de Janeiro tijdens een avondpartij aan de Braziliaanse senator Francisco de Assis Chateaubriand Bandeira de Mello mededeling gedaan van diens benoeming tot Commandeur in de orde van Oranje Nassau op grond van zijn verdiensten voor de organisatie van een tentoonstelling van meesterwerken uit Sâo Paulo in 1954 [1]). De bij deze benoeming behorende versierselen zijn bij deze gelegenheid aan de senator uitgereikt.

Museumcommissie.

De museumcommissie heeft dit jaar vergaderd op 25 april, 23 mei, 27 juni, 8 augustus, 10 oktober, 7 november en 12 december.

Medezeggenschapscommissie.

De medezeggenschapscommissie kwam bijeen op 21 juni en 28 oktober.

Lezingen.

De heer Philipsen heeft op 26 april en 3 mei lezingen met lichtbeelden in de tuinzaal gehouden over het Utrechtse schip en op 22 november in de kapel over de stijlkamers van het museum. Ook gaf

[1]) Zie jaarverslag 1954.

hij 2 propagandalezingen met lichtbeelden over het museum op 14 en 21 oktober voor de gedetineerden in het huis van bewaring op het Wolvenplein alhier.

Bezoeken en ontvangsten.

Op 26 januari had in de kapel de jaarvergadering van het Utrechts monumentenfonds plaats, waarna de aanwezige leden de tentoonstelling „De Madonna in de Kunst" bezochten.

Op 20 april bracht een gezelschap directeuren van Amerikaanse reisbureaus een kort bezoek aan het museum; zij werden rondgeleid door de conservator de heer Philipsen.

Op 21 april vergaderde de subcommissie voor het museumbezoek, waarvan de heer Philipsen lid is, in de tuinzaal.

Op 27 mei ontving het gemeentebestuur in dezelfde zaal de te Utrecht voor de Internationale Ronde-Tafel-bespreking over het onderwerp „Asthma Bronchiale" bijeengekomen allergologen.

Op 25 juni hield het Genootschap „Oud-Utrecht" in de kapel zijn jaarvergadering.

Op 29 september bood het gemeentebestuur de beiderzijdse vertegenwoordigers in het Nederlands-Engels cultureel akkoord een lunch aan in de stijlkamers van het museum.

Op 26 november hield „Het Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslachts- en Wapenkunde" zijn jaarvergadering in de kapel.

Op 12 december vond in de directiekamer een vergadering plaats van de uit beheerders van kostuumverzamelingen der diverse musea samengestelde „Kostuumcommissie".

Aanwinsten.

Ten geschenke werden ontvangen:

Voor het historisch museum:

Inv. 11356*b*, Schoorsteenmantel van zwart marmeren platen, bruin marmeren consoles, met tegelvloertje, 19e eeuw, behorende bij Inv. 11356*a*, van de agent van de Nederlandsche Bank te Utrecht;

Inv. 11359, Prijspenning van het Groot Internationaal Muziekconcours te Vreeswijk 24 mei 1920, 1920, verguld brons, van A. Schipp alhier;

Inv. 11371, t/m 11409, De volgende glas- en aardewerkfragmenten, 17e/19e eeuw, van het Provinciaal Utrechts Genootschap alhier:
Iriserende draadglasvoet van een drinkglas,
Bekertje van blauw Chinees porselein,
Bodem- en wandfragment van een grijs en blauw geglazuurde kan,
Twee roodaarden vuurtestfragmenten,
Fragmenten resp. van een schaal en 3 borden van Ndl. majolica,
Randfragment van een bord met effen witte tinglazuur,
Idem van een bord met witte loodglazuur en gestileerd blauw bloempatroon,
Fragment van een schaaltje met witte tinglazuur en blauw plantaardig decor,
Randfragment van een plooischotel van wit Delfts aardewerk,
Fragment van een platrandig effen bordje met grijswitte tinglazuur,
Idem van een iriserend cilinderglas met noppen,
Drie roodaarden potdekselfragmenten met beiderzijds bruine glazuur,
Fragment van een kan van dergelijk bruin geglazuurd aardewerk,
Schaalfragmenten van gespikkelde lichtbruin geglazuurde aarde met groene rand,
Idem van een roodaarden ongeglazuurde schaal op 3 voetjes,
Idem van een bruingeglazuurde roodaarden kom,
Rand- en bodemfragment van een rond roodaarden bakje van binnen met dito glazuur,
Halsfragment van een blauw en grijs geglazuurd kannetje,
Roodaarden testfragment van binnen groen geglazuurd,
Bekerfragment van blauw Chinees porselein,
Fragment van een majolica bord,
Roodaarden schaalfragment van binnen bruin geglazuurd met geslibd decor,
Fragment van een potje van binnen met gele glazuur,
Idem van een druipbak met lichtbruin en groene glazuur,
Bodem van een majolicabord,
Bodem met randfragment van idem,

Potfragment van bruingeglazuurde rode aarde,
Fragment van een groen wijnglas op geribde voet met genopte dikke steel,
Kelkfragment van geruit glas,
Fragment van een genopt cilinderglas,
Idem van een buikige roodaarden pot beiderzijds bruingeglazuurd.
Idem van een dikwandige roodaarden beiderzijds bruingeglazuurde bak,
Fragmenten van een platrond schaaltje van hetzelfde aardewerk;

Inv. 11451*a*, Noodkacheltje, cilindervormig, ijzer, omstr. 1944, van Dr. D. M. Hoogland, Breukelen;

Inv. 11507, P. Serton, „Portret van de Utrechtse schilder Anthony Everhardus Grolman", 1918, van Dr. J. J. J. Koster alhier;

Inv. 11512, Penning geslagen op de Poppententoonstelling april 1889 ten voordele van het Kinderziekenhuis, verzilverd tin, 1889,

Inv. 11515, Penning geslagen op het 4e eeuwfeest van het Hieronymusgymnasium alhier, brons, 1874, beide van de Fa. Koninklijke Begeer te Utrecht en Voorschoten;

Inv. 11516, Lakafdruk op papier van het wapen van Martens, omstr. 1840, van de familie Martens v. Sevenhoven te Almen;

Inv. 11521, H. Wiegersma, „Zelfportret", 1949, van het comité ter viering van zijn 60e geboortedag;

Inv. 11531 en 11531*a* t/m *c*, I. Wiersma, Reeks van 4 gezichten in de oude Rijksmunt op de Neude alhier, 1910, van Dr. C. Hoitsema te Zuidlaren.

Voor de afdeling Kunst:
Schilderijen:

Inv. 11482, M. W. v. d. Valk, „Rivierlandschap", omstr. 1920, legaat van mej. Ch. A. B. v. Herwerden alhier;

Inv. 11518, P. J. Lutgers, „Zelfportret", paneel 1844, legaat wijlen mevr. M. S. v. Doorn-Schoenmaker te Maarssen;

Inv. 11519, P. A. Schipperus, „Avondstemming op de plassen", omstr. 1870, van Dr. J. B. Waller alhier;

Inv. 11532, J. G. Schwartze, „Portret v. Jeanne Catherine v. Coe-

vorden", 1861, legaat wijlen mevr. A. J. E. Bastert-v. Coevorden te Bergen (N.H.);

Inv. 10195, B. Hendriks, „Portret van een oude dame", 1868, van mevr. A. E. v. Rappard te New York (tevoren bruikleen).

Grafiek:

Inv. 11517, P. J. Lutgers, „Miniatuurportret van Maria Susanna Lutgers-Moens", aquarel 1828, legaat wijlen mevr. S. v. Doorn-Schoenmaker te Maarssen.

Beeldhouwwerk:

Inv. 11365, B. v. Hove, „Portretbuste van mevr. Johanna v. Nottender Kinderen als kind", omstr. 1900, wit marmer, van de voorgestelde te Colesberg (Z. Afr.);

Inv. 11429, Idem, „Portretbuste van F. der Kinderen als jongen", als het vorig nr. en pendant hiervan, van de voorgestelde te Amsterdam;

Inv. 11474, J. Raedecker, „Portretkop van mevr. C. E. v. Beuningen-Fentener v. Vlissingen", 1920, blauw graniet, van de voorgestelde te Wassenaar.

Meubelen:

Inv. 11356*a*, Haard met koperbeslag, 19e eeuw, behorende bij Inv. 11356*b*, van de agent der Nederlandsche Bank te Utrecht;

Inv. 11360, Plaatijzeren open haard met gietijzeren decor, omstr. 1860, van onbekende gever te Woerden;

Inv. 11533, Tot haardscherm verstelbare theetafel met borduurwerk achter glas, omstr. 1830, mahonie, legaat wijlen mevr. A. J. E. Bastert-v. Coevorden te Bergen (N.H.);

Inv. 11593, Mahonie hoekkastje met glazen deur,

Inv. 11594, Mahonie vitrinekastje met glazen deuren en zijwanden, beide omstr. 1860,

Inv. 11595, Marqueterie bijzettafeltje in Empirestijl,

Inv. 11596, Lodewijk XV-spiegel (imitatie),

Inv. 11597, Kleine marqueterie commode, Louis XV, imitatie, alle 19e eeuw,

Inv. 11598, Marqueterie Lodewijk XVI-bureautje, 2e helft 19e eeuw, legaat van mej. H. J. Grothe te Zeist.

Goud en Zilver:

Inv. 11432, Gegraveerd gouden brillenétui in groen papiermaché foedraal, 1846, van de familie Martens van Sevenhoven te Almen;

Inv. 11543 t/m 11592, diverse stukken speelgoedzilver, 18e eeuw, legaat van mej. H. J. Grothe te Zeist.

Ceramiek:

Inv. 11364, Vaas van effen wit Nymphenburgporselein, 1938, van mevr. H. A. H. Ingenegeren-v. Zwetselaar alhier;

Inv. 11366, Paarse tegel met kruisdraging, 18e eeuw, van J. W. Bos alhier;

Inv. 11369, Paar Italiaanse majolicavazen, 16e eeuw, van mej. D. C. Wefers Bettink alhier;

Inv. 11599 t/m 11622, diverse stukken Chinees porselein, 18e en 19e eeuw,

Inv. 11623, t/m 11706, diverse stukken Chinees steengoed, 18e en 19e eeuw,

Inv. 11707 t/m 11718, moccakopjes en schoteltjes, Coalport-, Worcester- en Dresdens porselein, 19e eeuw,

Inv. 11719 t/m 11724, zes beeldjes van Meissens porselein, 19e eeuw, legaat van mej. H. J. Grothe te Zeist.

Kostuums:

Inv. 11358, Paar zwartleren damesbottines met inzet van bruin tricotweefsel, 1e kw. 20e eeuw, van mevr. M. H. Hunsfelt alhier;

Inv. 11368, Geborduurd linnen Slowaaks boerenhemd, 1930, van mej. D. C. Wefers Bettink alhier;

Inv. 11422 t/m 11426, Avondjapon van grijze gedamasceerde kunstzijde,
Japon van donkerblauwe wol ajour gebreid,
Japon van cyclamenrode kunstzijde,
Gebreide grijswollen japon,
Dito damesvest van donkerblauwe wol, alle 1938, van Dr. M. Elisabeth Houtzager alhier;

Inv. 11447/48, Paar blauwsatijnen damesschoentjes,
Paar roodleren idem, beide 1867, van E. C. baron van Pallandt te Aerdenhout;

Inv. 11449, Gala-uniform van inspecteur der posterijen en telegrafie, 1915, van mej. J. H. Ringnalda alhier;

Inv. 11491, Drie rouwfalies van zwarte tule, einde 19e eeuw, van mevr. A. M. Bouman-Köhler alhier;

Inv. 11522, Twee stukken zwartzijden passement, omstr. 1900, van mevr. G. J. Schouten alhier;

Inv. 11527, Halflang oudedamesmanteltje van zwarte tafzijde, omstr. 1890, van Dr. M. Elisabeth Houtzager alhier;

Inv. 11536/37, Doopsluier van geappliqueerd wit batist,
Doopjurk van batist en doorgestopte tule, beide omstr. 1830, van H. J. Odé te Zeist.

Varia:

Inv. 11367, Essenhouten pijpenlade, 1e helft 19e eeuw, van mevr. H. M. v. Velthuysen alhier;

Inv. 11430/31, Ivoren tandestokerétui, midden 19e eeuw,
Benen idem met gouddraad geïncrusteerd.

Inv. 11433/34, Platrond doosje van been en imitatie-schildpad, evenals het vorig nr. 2e helft 19e eeuw,
Toverlantaarn met plaatjes, omstr. 1810, alle van de familie Martens v. Sevenhoven te Almen;

Inv. 11450/51, Staatsiedegen behorende bij de inspecteursuniform der posterijen Inv. 11449, 1915,
Berkenhouten wandelstok met knop van blauw Delfts aardewerk, omstr. 1875, beide van mej. J. H. Ringnalda alhier;

Inv. 11486, Hoornagaten doosje in verguld bronzen vatting, 19e eeuw, van mej. J. P. Meissen alhier;

Inv. 11514, Penning, geslagen op de kroning van Koningin Wilhelmina in 1898, zilver, van de Fa. Koninklijke Begeer te Utrecht en Voorschoten;

Inv. 11523, Sierhanddoek van wit katoen met machinale kant, 2e helft 19e eeuw, van mevr. G. J. Schouten alhier;

Inv. 11526, IJzeren naaimachine, midden 19e eeuw, van Dr. M. Elisabeth Houtzager alhier;

Inv. 11535, Reticule van kralenbreiwerk, omstr. 1830, van H. J. Odé te Zeist.

Aangekocht uit museumfonds werden:

Voor het historisch museum:

Munten:

Inv. 11366*a*, Dukaat, ridder met 4 pijlen, 1587, goud;

Inv. 11366*b*, Dukaat, met wapentje van Utrecht rechts v.h. zwaard, 1755, goud;

Inv. 11366*c*, Dukaat, met wapentje van Utrecht links v.h. zwaard, 1788, goud;

Inv. 11366*a*, Frederik v. Blankenheim 1393—1423, Groot Deventer met klop: Pauluskop, zilver.

Voor de afdeling Kunst:

Schilderijen:

Inv. 10864, C. Kruseman, „Portret der kinderen Suzanna, Wilhelmine en Otto d'Aumale van Romondt", 1830;

Inv. 10865, A. J. Dubois Drahonnet, „Mansportret",

Inv. 10866, Idem, „Vrouwenportret", beide 1823;

Inv. 11357, J. v. Herwijnen, „Zuidfrans kustlandschap", 1923;

Inv. 11412, P. Wiegman, „Het poortje van Thorn", 2e kw. 20e eeuw;

Inv. 11414/15, W. G. C. Schuhmacher, „Russin",
Idem, „Gezicht op San Gimignano", beide 1926;

Inv. 11416, C. Eyck, „Spoordijk", 1928;

Inv. 11421, J. Maris, „Stadsgezicht", omstr. 1890;

Inv. 11478, G. Rueter, „Bloemstilleven", 1948;

Inv. 11480/81, H. Terbrugghen, „Vrolijke drinker", omstr. 1625, D. v. Baburen, „Luitspeler", 1622.

Grafiek:

Inv. 11366*e*, J. Bieruma Oosting, „De krekel en de mier", gekl. litho, omstr. 1950;

Inv. 11410/11, L. Gestel, „Portret v. de schilder Jan Toorop", zwartkrijttekening, omstr. 1920,
idem, „Mallorca", zwartkrijttekening in kleur gehoogd, 1914;

Inv. 11413, M. Wiegman, „Verdrijving uit het paradijs", aquarel, 2e kw. 20e eeuw;

Inv. 11452, J. Bezaan, „La Camargue", houtsnede 1952;

Inv. 11472, W. B. Kuit, „Zelfportret", in kleur gewassen pentekening, 1955;

Inv. 11479, P. Rueter, „Pas de quatre", houtsnede, omstr. 1950.

Beeldhouwwerk:

Inv. 11417, Fragment van een beeldje voorstellende Maria op de vlucht naar Egypte, pijpaarde, 1e helft 15e eeuw.

Meubelen:

Inv. 11418 t/m 11420, Gietijzeren kolomkachel, 1e helft 19e eeuw,
Wit-marmeren pendule met verguld bronzen Diana,
Paar bronzen 6-armige schoorsteenkandelabers, beide 4e kw. 19e eeuw;

Inv. 11487/88, Kristallen Lodewijk XV-kroon, Engels type, midden 18e eeuw,
Mahonie giraffeklavier in biedermeierstijl, omstr. 1820.

Goud en Zilver:

Inv. 11363, Zilveren beeld van de H. Jozef met Kind door N. Verhaer, 1725 of 1749;

Inv. 11471, Zilveren soezenmand in empirestijl door J. v. Nieuwcasteel, 1792;

Inv. 11489/90, Zilveren brandewijnkom door D. v. Gameren, 1646, Zilveren bouilloir in Lodewijk XV-stijl door A. Coolhaas 1738;

Ceramiek:

Inv. 11361/62, Vaas van antracietkleurig aardewerk met herten in groen en blauw door J. Oosterman, 1954, Schaal afwisselend lichtbruin en groengrijs geglazuurd door J. D. Hofstra, omstr. 1950;

Inv. 11453 t/m 11470, Plooischotel,
Zoutvat, beide van wit Delfts aardewerk, 17e eeuw,
Vier overhoekse Friese blauwe tegels met figuren, midden 17e eeuw,
Vier fletsblauwe Hoornse tegels met driemasters, 2e helft 17e eeuw,
Blauw-en-paarse Delftse tegel in Lodewijk XIV-stijl met figuur in cartouche, omstr. 1700,

plantaardig decor, begin 19e eeuw, afkomstig van de hofstede Slangenrode aan de Lageweide;

Inv. 11511, Twee schoorsteenstijlen met stapelornament van vazen en planten, 2e helft 16e eeuw, afkomstig van het bureau van de Utrechtse Besturenbond, Kromme Nieuwegracht 39;

Inv. 11534, Kanfragment van Nederrijns aardewerk, fabriek Siegburg, 15e—17e eeuw, gevonden bij graafwerk aan de Nieuwekade.

In bruikleen aan het museum ontvangen werden:

Voor de afdeling Kunst:

Schilderijen:

Inv. 11444 t/m 11446, C. Kimmel, Drie Italiaanse landschappen, resp. 1851, omstr. 1855, 1859, van E. C. baron v. Pallandt te Aerdenhout;

Inv. 11477, G. Rueter, „Jeugd', 1951, van de kunstenaar;

Inv. 11493 t/m 11497, Ndl. meester omstr. 1610, „Mansportret", idem, „Damesportret", pendant van het vorig nr.,
J. H. W. Tischbein, „Portret van Johanna Catharina Warin-v. d. Poll",
idem, „Portret van Mr. Jacob Hooft",
Idem, „Portret van Margaretha Jacoba Hooft-Warin", pendant van het vorig nr., alle drie 1793, van Jhr. Mr. Dr. L. A. K. C. v. Asch v. Wijck te 's-Gravenhage uit diens bewaargeving;

Inv. 11513, J. Israëls, „Voorstudie voor Langs moeders graf", omstr. 1855, van Mr. L. Ali Cohen te Haarlem;

Inv. 11538, Ndl. meester omstr. 1910, „Italiaans stadsgezicht", van Dr. M. Elisabeth Houtzager alhier.

Grafiek:

Inv. 11539, G. H. Breitner, „Mannelijke naaktstudie", zwartkrijttekening, omstr. 1890, door Dr. M. Elisabeth Houtzager.

Meubelen:

Inv. 11508/09, Palissander Zeeuwse vierdeurse kast, 2e helft 17e eeuw, Geslepen spiegel in zwarthouten lijst, midden 19e eeuw, van de heer Bouman in Japan uit de boedel van zijn moeder mevr. A. M. Bouman-Köhler alhier.

Vier blauwe Delftse tegels met Chinees figuurtje, 1
eeuw,
Vier idem met ruiter,
Een idem met page een dame wijn inschenkend, be
17e eeuw,
Twee idem met figuren, 2e kw. 17e eeuw,
Twee bonte Delftse tegels met plant en resp. huisjess
der,
Twee idem met Wan Li-decor van resp. vogel en vli
daillon, beide 17e eeuw,
Twee blauwe Delftse tegels met vruchtenschaaldecor,
eeuw,
Twee bonte Delftse tegels met plantdecor,
Vier idem met Wan Li-decor van resp. leeuw, vogel, l
in medaillon, beide 17e eeuw,
Twee blauwe Delftse tegels met Wan Li-decor van ee
in poortomlijsting, 1e helft 17e eeuw,
Twee bonte Delftse tegels met fruitschaaldecor,
Ingelijst tableau van 4 blauwe Delftse z.g. ambachtst
midden 17e eeuw,
Tegel van blauw Chine-de-commande met schermutsel
17e eeuw;

Inv. 11473, 13 schotels, 34 borden en 22 diepe borden en
bont Chinees porselein, met bloemdecor, 18e eeuw;

Inv. 11475/76, Kom van okergeel, van binnen malachietg
werk door Lucie Bakker,
Schaal van antracietkleurig geglazuurd aardewerk, 1
Unum, beide 1955.

Met de verzamelingen werden verenigd:

Voor het historisch museum: overgedragen door de dienst
bare werken:

Inv. 11485, Fragment van een baardmankruik, 16e eeuw
bij graafwerk op de wal der Oudegracht bij het sta

Inv. 11492, Twee smalle tegeltjes van paars Delfts aard

Goud en Zilver:

Inv. 11370, Geëmailleerd gouden dames-cylinderhorloge door Van Ceulen, einde 18e eeuw, van mevr. F. L. M. baronesse d'Aulnis de Bourouill-Eyck v. Zuylichem en mevr. L. J. Eyck v. Zuylichem te 's-Gravenhage, erven van mevr. E. A. Eyck v. Zuylichem-Jkvr. v. Alphen aldaar;

Inv. 11483/84, Zilveren àjour bladvormige suikerstrooier door C. J. v. Straatsburg, 1766,
Zilveren theebusje overhoeks hol geprofileerd, door W. J. v. Leusden, beide van douairière A. C. baronesse de Geer v. Jutphaas-Röell v. Hazerswoude alhier.

Ceramiek:

Inv. 11510, Kaststel van bont Delfts aardewerk bestaande uit pul met deksel en 2 vazen, pauwendecor, fabriek De Dobbelde Schenckan (Louwijs Fictorsz) of de Metalen Pot (Lambertus v. Eenhoorn), 1e kw. 18e eeuw, van de heer Bouman in Japan uit de boedel van zijn moeder mevr. A. M. Bouman-Köhler alhier.

Kostuums:

Inv. 11427/28, Avondjapon van zwarte crêpe-georgette met sleep, Idem van donkerpaarse zijde met sleep, beide omstreeks 1942, van douairière A. C. baronesse de Geer v. Jutphaas-Röell v. Hazerswoude, alhier.

In bruikleen van het museum gegeven werden:

Aan het Gemeentelijk huisvestingsbureau (Oudegracht 129):

Inv. 11089*a*, C. J. Huineman, „Stadsgezicht te Gent", omstr. 1950.

Aan het stadhuis, afd. Financiën:

cat.-Maliebaan 7, L. F. H. Apoll, „Winterlandschap", omstr. 1900 (tevoren afd. Bedrijven).

Aan het Joods Historisch Museum in de Waag te Amsterdam:

Inv. 9877, Twee besnijdenisstoelen in Lodewijk XVI-stijl met Hebreeuwse opschriften, laatste kw. 18e eeuw.

Uit bruikleen aan het museum teruggenomen werden:

Door Jhr. C. M. Martens v. Sevenhoven te Almen:

Inv. 8461, Notenhouten halvemaantafeltje, omstr. 1810.

Door W. G. Th. H. v. Sorgen te De Bilt:

sch. cat. 1952 nr. 227, J. M. Quinkhard, „Portret van Everardus Jacobus v. Wachendorff", 1729 (verkocht aan de Rijksuniversiteit);

sch. cat. 1952 nr. 1326, E. Verboeckhoven, „Landschap met schapen", 1837;

Inv. 10579, Paar 3-armige bronzen Empirekandelabers, omstreeks 1810.

Door J. K. A. Fabius te De Bilt:

z.n., Vijfdelig kaststel van blauw Chinees „Franse punt"-porselein, 18e eeuw;

Inv. 7770 nr. 25 en 27, Houboer, „Portret van F. W. Fabius-Bibericher",

Idem, „Portret van A. M. Fabius-v. Heemskerck", beide 2e helft 19e eeuw.

Door mej. Mr. M. Burg te Bussum:

Inv. 10489, Notenhouten driedeurs Renaissancekast, begin 17e eeuw (tevoren achtereenvolgens bruikleen van mevr. F. W. N. v. d. Muelen te Bilthoven, daarna van mevr. v. d. Marel-Burg te Velp).

Door de erven van wijlen mevr. J. D. v. Romondt Vis- Quarles de Quarles te Zeist:

Inv. 10862/63, Ndl. meester omstr. 1635, „Portret van Diederik v. Romunde",

Ndl. meester omstr. 1640, „Portret van Pietertje v. Romunde-Schurman".

Door mevr. J. C. Pittet-v. Linge te Rio de Janeiro:

Inv. 9574*a*, Jan Boon, „Havengezicht", 1917.

Uit bruikleen van het museum terugontvangen werden:

Van het Gemeentelijk Lyceum (Van Asch v. Wijckskade):

Inv. 10697, T. v. Ham, „Gezicht uit open venster", litho, 1950.

Van de Christelijke Kweekschool Rehoboth (Maliebaan):

sch. cat. 1952 nr. 1073, H. Goltzius, „Ecce Homo", 1607.

Van het stadhuis, afd. Bedrijven:

cat. Maliebaan 74, W. v. Leusden, „Bloemstilleven", 1e kw. 20e eeuw;

cat. Maliebaan 7, L. F. H. Apoll, „Winterlandschap", omstr. 1900;

cat. Maliebaan 17, A. C. H. Briët, „Strandgezicht", 1887;
Inv. 7636, A. C. A. Ridder v. Rappard, „Voorstudie voor De steenfabriek Ruimzicht aan de Vaartsche Rijn", 1885;
Inv. 10493, P. P. Schietges, „Herder met schapen", aquarel, omstr. 1900.

Van het Gemeentelijk huisvestingsbureau:
cat. 1952, nr. 1254, Ndl. meester 18e eeuw, „Landschap met ruiter";
cat. 1952, nr. 1255, Idem, „Landschap met herder en kudde".

Uitgeleend aan tentoonstellingen en wederom terugontvangen werden:
Aan het Universiteitsmuseum der Rijksuniversiteit, tentoonstelling „Honderd jaar Stadsziekenhuis":
sch. cat. 1952 nr. 116, H. A. F. A. Gobius, „Gezicht op de Oudegracht met het St. Barbaragasthuis", 1837;
sch. cat. 1952 nr. 350, P. C. Wonder, „Portret van Prof. Dr. A. C. G. Suerman", vóór 1840;
sch. cat. 1952 nr. 1102, F. X. J. Jacquin, „Portret van Prof. Dr. B. F. Suerman", 1822.

Aan het Comité voor Artistieke Werking te Antwerpen, tentoonstelling „Vincent van Gogh en zijn Hollandse tijdgenoten", de volgende schilderijen door A. C. A. Ridder v. Rappard:
Inv. 7634 nrs. 9 en 13, beide „Weversinterieur",
nr. 15, „Kinderportret",
nr. 20, „Landschap bij Rolde",
nr. 11, „Fabrieksarbeider",
nr. 1, „Drentse spinster", alle omstr. 1880—'85.

Lustrumcommissie 1955 van het Leidsche Studenten Corps, Lustrumtentoonstelling in het Stedelijk Museum „De Lakenhal" Leiden:
Inv. 6765, W. Vaes, „Witte bak met petunia's".

Aan het Genootschap Kunstliefde alhier, tentoonstelling van werk der leden:
cat.-Maliebaan 12, W. v. Kuilenburg, „De moeder van Jan van den Doem", tufsteen, 1938.

Aan het Nederlands Zuivelbureau, tentoonstelling van Nederlandse

klederdrachten te Londen, vervolgens aan de *Nederlandse ambassade aldaar*, reizende dgl. tentoonstelling te York, Norwich en Sheffield:

Inv. 10521, Lange zwartlakense broek met klepsluiting, model begin 19e eeuw (nieuw).

Aan de Stad Antwerpen, tentoonstelling „Antwerpens gouden eeuw":

sch. cat. 1952 nr. 1363, Zd.-Ned. meester, „Maaltijd van de Heren van Liere te Antwerpen", 1523.

Aan de gemeente IJzendijke, tentoonstelling in het raadhuis:

sch. cat. 1952 nr. 1135, C. de Man, „De goudweger", 2e helft 17e eeuw.

Aan M. Jansen-de Wit's Kousenfabrieken N.V. Schijndel, „tentoonstelling op het gebied van beenbekleding".

Inv. 5018, Paar rose zijden kousen, einde 18e eeuw;

Inv. 5019, 7042 en 7161, 3 paar witte ajour gebreide katoenen kousen 19e eeuw;

Inv. 5564, Paar zwarte zijden sokken, 19e eeuw;

Inv. 6819, Paar blauw en wit gestreepte zijden kousen, 18e/19e eeuw;

Inv. 10845, donker goudleren laaggehakte damesschoenen, omstr. 1912;

Inv. 11316, zwartleren oudedames-bottines, 2e kw. 19e eeuw.

Aan de directie der gemeentemusea te Amsterdam, tentoonstelling „Mensen aan tafel" in het Museum Willet Holthuizen:

Inv. 11236, Zilveren wijnkoeler in Lodewijk XV-stijl door A. Vis, omstr. 1750;

hist. cat. 1928 nr. 747 7x en 3291, twee tinnen vleesschalen, omstr. 1830;

hist. cat. 1928 nr. 1627, Twee hoge dito schenkkannen met deksel, midden 16e eeuw.

Aan het Dordrechts Museum, tentoonstelling „Boom, Bloem en Plant":

sch. cat. 1952 nr. 139, W. de Heusch, „Italiaans rivierlandschap", midden 17e eeuw;

sch. cat. 1952 nr. 194, P. Moreelse, „Portret van 2 gravinnen v. Culemborch als kinderen", 1622;

sch. cat. 1952 nr. 253, H. Schoock, „Bloemfestoen", einde 17e eeuw.

Aan het Overijssels Museum te Zwolle, scheepvaarthistorische tentoonstelling:

Model van het Utrechtse schip, 1932.

Aan Kunstkring Tilburg, tentoonstelling A. C. Willink:

cat.-Maliebaan 205, A. C. Willink, „Zelfportret", 1939.

Aan het Stedelijk Museum te Schiedam, voor te Stuttgart gehouden kunstnijverheidstentoonstelling:

Inv. 11361, Vaas van antracietkleurig geglazuurd aardewerk met herten in groen en blauw door J. Oosterman, 1954.

Aan de Dienst voor Schoone Kunsten der gemeente 's-Gravenhage en *Stedelijk van Abbe-Museum, Eindhoven*, tentoonstelling „Nieuwe beweging in de Nederlandse schilderkunst rond 1910":

cat.-Maliebaan 104, F. Hart-Nibbrig, „Korenveld met arenlezende vrouw",

cat.-Maliebaan 104*a*, idem „Breistertje", beide 1e kw. 20e eeuw;

cat.-Maliebaan 178, J. Toorop, „De schelde bij Veere", 1907.

Aan het Genootschap „Kunstliefde" alhier, herdenkingstentoonstelling B. J. Kerkhof en W. v. Kuilenburg:

Inv. 7773, W. v. Kuilenburg, „Vreugde", 1933,

Inv. 8437, Idem, „De moeder van Jan van den Doem", 1938, beide tufsteen;

Inv. 10780, B. J. Kerkhof, „Vijvertje in de tuin van Heidepark 17 te Bilthoven", 1949.

Aan de Dienst voor Schoone Kunsten der Gemeente 's-Gravenhage, tentoonstelling „Suze Robertson":

cat.-Maliebaan 149, Suze Bisschop-Robertson, „Kerk te Katwijk", 1e kw. 20e eeuw.

Aan The House of Bewlay, Londen, tentoonstelling „Period Doll's Houses and Furniture":

cat. 1904 nr. 2107, 19e-eeuws poppenhuis.

In bruikleen ontvangen voor tentoonstellingen en wederom teruggegeven werden:

10 december 1954—2 februari 1955, „De Madonna in de Kunst':

tal van beeldhouwwerken, schilderijen, prenten, ivoren enz. aan de volgende bruikleengevers:

Aken: Domkapittel; Suermondtmuseum;

Amsterdam: 's Rijksmuseum;

Antwerpen: O. L. Vrouwekerk; verz. De Mayer-Buyle; J. v. Herck; verz. voorheen E. v. Herck; C. v. Herck; St.-Jacobskerk; Koninklijk Museum voor Schoone Kunsten; Museum Mayer v. d. Bergh;

Bazel: Historisches Museum;

Bilthoven: W. Arnzt;

Blaricum: Dr. A. Blum;

Brugge: Stedelijk Museum; Commissie van Openbare Onderstand;

Brussel: Koninklijke Bibliotheek, Prentenkabinet; Commissie van Openbare Onderstand; mevr. Féron-Stoclet; Galerie de Heuvel;

Dusseldorf: Kunstsammlungen der Landeshauptstadt Düsseldorf;

Enschede: Rijksmuseum Twenthe;

Geel: Commissie van Openbare Onderstand;

Gent: Museum voor Schoone Kunsten;

's-Gravenhage: Kon. Kabinet van Schilderijen „Mauritshuis"; Dienst voor 's Rijks Verspreide Kunstvoorwerpen;

Haarlem: Bisschoppelijk Museum;

Haesdonk: particuliere verzameling;

Hamburg: Museum für Kunst und Gewerbe;

's-Heerenberg: Dr. J. H. v. Heek;

Herentals: Commissie van Openbare Onderstand;

Keulen: Schnütgen museum; Wallraf-Richartz-Museum;

Leuven: St.-Pieterskerk; Prof. E. H. W. Olyslager;

Lübeck: St.-Annen-Museum; Hl. Geist-Hospital;

Luik: Bisschoppelijk Museum;

Maastricht: Prof. Dr. J. J. M. Timmers;

Mariemont: Museum;

Namen: kerk van St.-Loup; Bisschoppelijk Museum;

Oldenburg: Landesmuseum für Kunst- und Kulturgeschichte;

Paderborn: Diözesanmuseum;

Rotterdam: Museum Boymans;

St.-Truiden: O.L. Vrouwekerk; Museum van het Begijnhof.

Utrecht: kerk van de Hl. Augustinus; kerk van het H. Hart; Centraal Museum; verzameling Brom; J. Wiegersma; particuliere verzameling;

Zoutleeuw: St.-Leonarduskerk;

Zürich: Kunsthaus; Schweizerisches Landesmuseum.

17 december 1954—9 januari 1955, tentoonstelling van abstracte schilderkunst vanwege de Utrechtse Expositiegroep: een collectie schilderijen en grafiek aan de groep.

2—14 mei, „Verzetstentoonstelling": een verzameling verzetsherinneringen aan het tentoonstellingscomité.

21 mei—3 juli, „Vroege Engelse aquarellen": een verzameling aquarellen van het Victoria & Albert Museum te Londen, doorgezonden naar de Dienst voor Schone Kunsten te 's-Gravenhage.

3 augustus—30 oktober, „Jan v. Scorel en zijn kring": een verzameling schilderijen en grafiek aan de volgende bruikleengevers:

Alkmaar: Stedelijk Museum;

Amsterdam: 's Rijksmuseum; 's Rijksprentenkabinet; Prof. Dr. J. Q. v. Regteren Altena; mevr. P. de Boer; Dr. H. Wetzlar;

Antwerpen: Kon. Museum voor Schone Kunsten;

Bazel: Kunstmuseum; E. Hoffmann-Feer; mevr. Th. v. d. Mühll-Burckhardt;

Berlijn: Museum Dahlem;

Besançon: Musée;

Birmingham: City Museum & Art Gallery;

Bloemendaal: particuliere verzameling;

Bloomfield Hills (Mich.): Galleries of Cranbrook Academy of Art;

Bonn: Rheinisches Landesmuseum;

Bottmingen (Zw.): Dr. A. Wilhelm;

Breda: College van kerkvoogden der Ned. Herv. Gemeente;

Brussel: Musées Royaux des Beaux-Arts de Belgique;

Castagnola-Lugano: Pinacothèque Thyssen;

Celle: Kunstgutlager Schloss Celle (Ehem. Staatl. Museen Berlin);

Detroit: Detroit Institute of Arts;

Doorn: Vrouwe H. C. J. de Beaufort-v. Riemsdijk;

Düsseldorf: Kunstsammlungen der Stadt Düsseldorf;
Enschede: Rijksmuseum Twenthe;
Florence: Galleria Pitti; Gabinetto di segni e stampe degli Uffizi;
Gent: Museum voor Schone Kunsten;
's-Gravenhage: Dienst voor 's Rijks Verspreide Kunstvoorwerpen; Mr. J. W. Frederiks; Ir. C. Th. F. Thurkow;
Guildford: Duke of Northumberland;
Haarlem: Bisschoppelijk Museum; Frans Halsmuseum; Teylers Stichting;
Hartford (Conn.): Wadsworth Atheneum;
Heilo: familiebezit Van Foreest;
Heusy-Verviers (Be.): Ed. Zurstrassen;
Hilversum: kerkbestuur R.K. parochie St.-Vitus;
Innsbruck: Tiroler landesmuseum Ferdinandeum;
Kassel: Staatliche Kunstsammlungen;
Keulen: Wallraf-Richartz-Museum;
Leiden: Prentenkabinet der Rijksuniversiteit; Universiteitsbibliotheek;
Leuven: Universiteit, Pauscollege;
Lissabon: Museu Nacional de Arte Antiga;
Londen: University of London, Courtauld Institute of Art; particuliere verzamelingen;
Lübeck: Sankt-Annen-Museum;
München: Staatliche Graphische Sammlung;
Naaldwijk: Stedelijk Museum;
New-York: Samuel H. Kress Collection; Dr. Ernst Schwarz;
Nieuwersluis: B. de Geus van den Heuvel;
Obervellach: Pfarrkirche;
Oldenburg: Landesmuseum für Kunst und Kulturgeschichte;
Padua: Museo Civico, Coll. Emo Capodilista;
Parijs: Ecole nationale supérieure des Beaux-Arts;
Portinscale (Eng.): verzameling Dr. F. Springell;
Rome: Principe Filippo Doria Pamphilj; Galleria Nazionale; Galleria Spada;
Rotterdam: Museum Boymans;

Straatsburg: Musée des Beaux-Arts;
Stuttgart: Staatsgalerie;
Utrecht: Aartsbisschoppelijk Museum; Centraal Museum; Gemeente-archief;
Venetië: Museo Cà d'Oro;
Vierhouten: verzameling wijlen D. G. v. Beuningen;
Vorden: verzameling V. de S.;
Wassenaar: H. J. de Koster;
Weenen: Kunsthistorisches Museum (Gemäldegalerie);
Wiesbaden: Hessische Treuhandverwaltung des früheren preussischen Kunstgutes, neues Museum;
Duitsland, Engeland, Nederland, Verenigde Staten: particuliere verzamelingen.

20—27 november, fotosalon der Utrechtse Amateur Fotografen Vereniging: een verzameling foto's aan de vereniging.

Bewaargevingen: Het aantal bewaargevingen, dat einde 1954 6 bedroeg, is dit jaar met 1 vermeerderd.

Bibliotheek: De kunsthistorische handbibliotheek werd met de volgende aanwinsten verrijkt:

A. *Door schenking:* Jhr. Mr. Dr. E. A. v. Beresteyn, „Genealogie van het geslacht Van Berestyn", Bd. II met bijlagen I t/m III, niet in de handel, 's-Gravenhage 1941, van de erven; Det Vestlandske Kunstindustrimuseums Årbok 1951—1953, Bergen 1954, van het Kunstindustrimuseum; Mr. Dr. G. A. W. ter Pelkwijk, „Utrecht in de eerste jaren na de bevrijding", Utrecht 1955, uitgave en geschenk van het gemeentebestuur; Alfred Westholm, „The Gothenburg Art Gallery", Gothenburg 1952, uitgave en geschenk van Göteborgs Kunstmuseum; Jaarboek IX van het Centraal Bureau voor Genealogie, 1955, wegens lidmaatschap; Antoon Coolen, „Van de breischei tot 75 gauge", gedenkboek M. Jansen de Wit's Kousenfabrieken N.V., Schijndel", aldaar 1955, van de directie; W. J. Hofdijk, „Gezigten in de omstreken van Utrecht", gelithografeerd door P. J. Lutgers, z.pl. en uitg., 1869, P. J. Lutgers, „Gezigten in de omstreken van Haar-

lem", gelithografeerd door idem, z.pl. en uitg., 1844, P. J. Lutgers, „Gezigten aan de rivier de Vecht", gelithografeerd idem, z.pl. en uitg., 1836, alle legaat wijlen mevr. M. S. v. Doorn-Schoenmaker te Haarlem.

B. *Door aankoop:* Benjamino Dentici, „Italiaans handwoordenboek" II (Ndl.-It.), uitg. J. B. v. Goor & Zn., 's-Gravenhage 1955; Prof. Dr. J. J. M. Timmers, „Symboliek en iconographie der christelijke kunst", uitg. J. J. Romen en Znn., Roermond-Maaseik 1947; A. B. Neujean, „K. Andrea", St.-Lukasreeks, uitg. L. J. C. Boucher, 's-Gravenhage 1946; Pyttersen's Nederlandse Staatsalmanak 1955, uitg. N.V. v. d. Garde & Co's Drukkerij, Zaltbommel 1955; Woordenlijst van de Nederlandse Taal, uitg. M. Nijhoff, 's-Gravenhage 1954; Maurice Vloberg, „La Vierge, notre Mediatrice", uitg. B. Arthaud, Grenoble 1938; Mr. J. Slagter, „Leo Gestel", St.-Lukasreeks, uitg. L. J. C. Boucher, 's-Gravenhage 1946; Dr. H. E. v. Gelder en Prof. Dr. J. Duverger, „Kunstgeschiedenis der Nederlanden", uitg. W. de Haan N.V., 2e ed. Utrecht 1955; Leon v. Preibisz, „Martin van Heemskerck", uitg. Klinckhardt & Biermann, Leipzig 1911; R.W. P. de Vries Jr., „Lambertus Zijl", uitg. F. J. Kroonder, Bussum 1946; J. R. Vavra, „Das Glas u. die Jahrtausende", uitg. Artia, Prag 1954; House and Gardens, New Complete Guide to Interior Decoration, uitg. Simon & Schuster, New York 1953; Kaspar Niehaus, „W. Schuhmacher", Ndl. Schilders v. dezen tijd, Serie A, uitg. N.V. Uitg. Mij. Elsevier, Amsterdam 1940; J. v. Rijn, „De Schoutensteechsche Tekantjes en Tafelcoeckgens", uitg. J. L. Beijers, Utrecht 1876; Walter Friedländer, „Caravaggio Studies", uitg. Princeton University Press, Princeton (New Jersey) 1955; Helen Noë, „Carel van Mander in Italië", Utr. Bijdragen tot de Kunstgeschiedenis onder redactie v. het Kunsthistorisch Instituut der Rijksuniversiteit te Utrecht III, uitg. M. Nijhoff, 's-Gravenhage 1954; Bettina Polak, „Het fin-de-siècle in de Nederlandse Schilderkunst, de symbolistische beweging 1890—1900", uitg. M. Nijhoff, 's-Gravenhage 1955; E. Benezit, „Dictionnaire des peintres, sculpteurs, dessinateurs et graveurs" dl. VIII, uitg. Librairie Gründ, Parijs 1955; Prof. Dr. G. J. Hoogewerff, „Het landschap van Bosch tot Rubens", uitg. Wereldbibliotheek, Amsterdam 1954; „Flemish Paintings and Drawings at 56 Princes Gate,

London SW 7", uitg. Shenval Press, London 1955; Walter Bernt, „Die niederländischen Maler des 17. Jahrhunderts", 3 dln., uitg. Münchner Verlag bisher F. Bruckmann, München 1948; M. L. Hairs, „Les peintres flamands de fleurs au 17e siecle", uitg. Elsevier, Parijs-Brussel 1955; Actes du 17e congrès international d'histoire de l'art, Amsterdam 23—31 juillet 1952, uitg. Staatsdrukkerij, 's-Gravenhage 1955; Thomas Brachert, „Gemäldepflege", uitg. Otto Maier-Verlag, Ravensburg 1955; A. M. Hammacher, „Stromingen en persoonlijkheden, schets van een halve eeuw schilderkunst in Nederland", uitg. J. M. Meulenhoff, Amsterdam 1955; Dr. J. T. IJsselstein, „Van linnen en linnenkasten", uitg. P. N. v. Kampen & Zn. N.V., Amsterdam 1946; Louis Réau, „Iconographie de l'art chrétien" I, uitg. Presses Universitaires de France, Parijs 1955; Ferd. Timmermans, „Luidklokken en beiaarden in Nederland", 2e ed., uitg. Allert de Lange, Amsterdam 1950; „Nederlands Kunsthistorisch Jaarboek VI", uitg. C. A. J. v. Dishoeck, Bussum 1955; Fritz Baumgart, „Caravaggio, Kunst und Wirklichkeit", uitg. Gebr. Mann, Berlijn 1955; R. W. P. de Vries Jr., „Jan Poortenaar en zijn werk", uitg. In den Toren, Naarden z.j.; Marc. Rosenberg, „Der Goldschmiede Merkzeichen", 3e ed., 4 dln., uitg. H. Schmidt & C. Günther, Frankfurt a.M. 1922 t/m 1928.

C. *Door ruil:* Kurt Gerstenberg, „Die grossen Deutschrömer und der Geist der Antike", uitg. Herbert Post-Presse, Werkkunst-Schule, Offenbach a.M. 1954, tegen catalogus der tentoonstelling „Jan van Scorel".

Abonnementen: Oud-Holland (waarin opgenomen Historische Mededelingen van het Rijksbureau voor Kunsthistorische Documentatie te 's-Gravenhage); Ambacht; Bulletin van de Nederlandse Oudheidkundige Bond (waarin opgenomen Nieuwsbulletin van de „Museumdag"); The Art Bulletin; College Art Journal; Zeitschrift für Kunstgeschichte; Museum; Maandblad van „Oud-Utrecht"; Mededelingen van het Centraal Bureau voor Genealogie te 's-Gravenhage; Die Weltkunst; Apollo; Burlington Magazine; Mededelingen van het Departement van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen; Mededelingen van de Dienst voor Schone Kunsten der Gemeente 's-Gravenhage; Biblio-

graphy of the Netherlands Institute for Art History te 's-Gravenhage; Bulletin des Musées Lyonnais; Bulletin van de Stichting voor Culturele Samenwerking; Afl. Reallexicon zur Deutschen Kunstgeschichte; Arts Spectacles; Connaissance des Arts; Maltechnik.

Gratis abonnementen: ICOM News (Unesco); Bulletin of the Museum of Fine Arts te Boston; Worcester Art Museum News Bulletin and Calendar; Vak- en Studieblad „De Schilder"; Neerlands Volksleven; Ons Museum, contactorgaan van de Vereniging van Vrienden van het Museum voor het Onderwijs te 's-Gravenhage; Mededelingen van „De Grafische", Vereniging tot Bevordering der Grafische Kunst; Bijdragen en Mededelingen van het Rijksmuseum voor Volkskunde „Het Nederlands Openluchtmuseum" te Arnhem; Mededelingen uit „Het Peperhuis", Zuiderzee-Museum te Enkhuizen; Bulletin van het Rijksmuseum te Amsterdam; Vijesti, communications de la société des conservateurs des musées et des bureaux des monuments historiques de la Yougoslavie; Bulletin van het Museum Boymans te Rotterdam; Vrienden van de Nederlandse Ceramiek (vanwege lidmaatschap); Italiaans Cultureel Bulletin; Information Bulletin (Belgrado); Stichting voor Culturele Samenwerking.

Bezoek.

Bezoek: Het aantal bezoekers van het museum en de tentoonstellingen bedroeg in 1955: 59.635 (v.j. 83.491).

Museum Agnietenstraat: 23 bezoekers van *f* 0,50; 6 bezoekers van *f* 0,25; 4.419 (v.j. 6.426) bezoekers van *f* 0.20; 5.238 (v.j. 6.847) van *f* 0,10; 1.444 (v.j. 1.804) kosteloos; 1.147 (v.j. 778) met schoolkaarten (op tentoonstellingen bovendien nog 6.401); 89 (v.j. 88) met jaarkaarten; 1 (v.j. 5) met kunstenaarskaart; met jeugdkaart 5 (v.j. geen); via de afdeling Nieuwere en Moderne Kunst, Maliebaan 42: 37 (v.j. 6).

Het aantal uitgereikte schoolkaarten bedroeg 3.034 (v.j. 3.762); jaarkaarten 704 (v.j. 302); jeugdkaarten 75 (v.j. 54); aan 2 personen (v.j. 1) werd een doorlopend toegangsbewijs verstrekt met vergunning tot tekenen en kopiëren.

Afdeling Nieuwere en Moderne Kunst, Maliebaan 42: 829 (v.j. 872)

bezoekers van *f* 0,20; 903 (v.j. 1.030) bezoekers van *f* 0,10; 641 (v.j. 268) kosteloos; 1.466 (v.j. 1.310) met schoolkaarten (op tentoonstellingen bovendien nog 60); 10 (v.j. 6) met jaarkaarten; 978 (v.j. 1.463) via Museum Agnietenstraat.

Tentoonstellingen, gehouden in het Centraal Museum, Agnietenstraat:
„De Madonna in de Kunst", 10 december 1954—2 februari 1955: totaal aantal bezoekers 13.358; in 1955: 8.855, waarvan 2.205 à *f* 0,75; 4.213 à *f* 0,40; 961 à *f* 0,25; 959 met schoolkaarten; 2 met kunstenaarskaarten; 515 kosteloos.

„Utrechtse Expositiegroep", 17 december 1954 tot 7 januari 1955: totaal aantal bezoekers 1.116; in 1955: 389, waarvan 90 à *f* 0,30; 139 à *f* 0,20; 160 met schoolkaarten.

„Vroege Engelse Aquarellen", 22 mei tot 8 juli: totaal aantal bezoekers 2.795, waarvan 760 à *f* 0,50; 1.011 à *f* 0,35; 151 à *f* 0,10; 536 met schoolkaarten; 337 kosteloos.

„Jan van Scorel", 30 juli tot 31 oktober: totaal aantal bezoekers 20.021, waarvan 6.872 à *f* 1,—; 7.939 à *f* 0,50; 138 à *f* 0,25; 953 à *f* 0,10; 3.034 met schoolkaarten; 1.085 kosteloos.

„Giacomo Manzù", 25 november 1955—1 februari 1956 (verlengd tot 12 februari 1956): totaal aantal bezoekers 10.834; in 1955: 4.063, waarvan 874 à *f* 0,75; 68 à *f* 0,50; 1.402 à *f* 0,40; 1 à *f* 0,25; 59 à *f* 0,20; 31 à *f* 0,10; 85 à *f* 0,05; 974 met schoolkaarten; 5 met jeugdkaarten; 564 kosteloos.

„Moderne Franse Grafiek", 10 december 1955—29 januari 1956 (verlengd tot 12 februari 1956): totaal aantal bezoekers 7.789; in 1955: 2.853, waarvan 27 à *f* 1,—; 358 à *f* 0,50; 224 à *f* 0,30; 389 à *f* 0,25; 836 à *f* 0,10; 30 à *f* 0,05; 738 met schoolkaarten; 5 met jeugdkaarten; 246 kosteloos.

Tentoonstellingen, gehouden in het museum Maliebaan 42:
„Verzetstentoonstelling", 2 mei—15 mei: totaal aantal bezoekers 3.856, kosteloos.

„Utrechtse Amateur Fotografen Vereniging", 19 november—27 november: totaal aantal bezoekers 623, waarvan 522 à *f* 0,45; 60 met schoolkaarten; 41 kosteloos.

Rondleidingen.

In het museum Agnietenstraat zijn in totaal 102 (v.j. 102) rondleidingen gehouden met een totale deelneming van 1.818 (v.j. 2.069) personen, waarvan 2 (v.j. 6) van *f* 1,—; 411 (v.j. 456) van *f* 0,50; 357 (v.j. 267) van *f* 0,10; 1.048 (v.j. 1.340) kosteloos.

Op de tentoonstelling „De Madonna in de Kunst": in 1955: 42 rondleidingen met een totale deelneming van 1.026 personen, waarvan 562 à *f* 0,50; 448 à *f* 0,25; 16 kosteloos.

Op de tentoonstelling „Vroege Engelse Aquarellen": 10 rondleidingen met een totale deelneming van 133 personen, waarvan 40 à *f* 0,50; 93 à *f* 0,25.

Op de tentoonstelling „Jan van Scorel": 69 rondleidingen met een totale deelneming van 1.621 personen, waarvan 11 à *f* 1,—; 1.038 à *f* 0,50; 572 à *f* 0,25.

Op de tentoonstelling „Giacomo Manzù": 7 rondleidingen met een totale deelneming van 42 personen, waarvan 24 à *f* 0,50; 18 kosteloos.

In het Museum Nieuwere en Moderne Kunst, Maliebaan: 6 (v.j. 5) rondleidingen met een totale deelneming van 40 (v.j. 82) personen, waarvan 32 (v.j. 66) à *f* 0,50; 8 (v.j. 16) kosteloos.

Verkoop museumuitgaven.

Van de catalogus van het historisch museum der stad Utrecht werden verkocht 26 (v.j. 21) exemplaren; van de catalogus Schilderijen Centraal Museum 111 (v.j. 97); van de wegwijzer door het Centraal Museum in het Frans 2 (v.j. 5); van de gids en catalogus „De Costuumverzameling in het Centraal Museum" 11 (v.j. 31); van het bijbehorende mapje 16 (v.j. 39); van de catalogus der afdeling Nieuwere en Moderne Kunst in de Maliebaan 198 (v.j. 220); van de catalogus der tentoonstelling „Utrechts Zilver" 1952, 2 (v.j. 7); van de catalogus der tentoonstelling „Caravaggio en de Nederlanden" 1952, 6; van de catalogus der tentoonstelling „Joegoslavische Middeleeuwse Fresco's" 4; van de catalogus der tentoonstelling „De schatten van Peru" 9; van de catalogus der tentoonstelling „De Madonna in de Kunst" 1.106; van de catalogus der tentoonstelling „Vroege Engelse Aquarellen" 326; van de catalogus der tentoonstelling „Jan van Scorel" 2.409; van de catalogus der tentoonstelling „Giacomo Manzù" met Duitse tekst 419; van de bijbehorende inleiding met Hollandse

tekst 65; van de catalogus der tentoonstelling „Moderne Franse Grafiek" 207; van de catalogus der „Willibrordtentoonstelling" 1939 2; van de catalogus der tentoonstelling „Vroege Middeleeuwse Kunst" 1939 1; van de catalogus der tentoonstelling „Romeins Nederland" 1948 1; van de catalogus der tentoonstelling „Poppen uit de Lappenmand" 1951 1.

Aan foto's werden verkocht: fotobriefkaarten 5.442 (v.j. 2.680); fotobriefkaarten in kleur 1.525 (v.j. 460); series fotobriefkaarten 11 (v.j. 13); 717 (v.j. 359) foto's van *f* 1,50; 43 (v.j. 8) foto's van *f* 1,25; 128 (v.j. 145) foto's van *f* 1,—; 16 (v.j. 14) foto's van *f* 0,75; 8 (v.j. 18) fotos van *f* 0,50; op bestelling werden gemaakt: 20 (v.j. 45) opnamen van *f* 5,—; 5 (v.j. 8) opnamen van *f* 4,—; 1 (v.j. 3) opnamen van *f* 2,50; aan diverse foto's werd nog geleverd tot een bedrag van *f* 36,95 (v.j. *f* 50,05).

De Directrice van het Centraal Museum,

Dr. M. ELISABETH HOUTZAGER.